

træffe Foranstaltninger dertil, men tror ikke, det er nødvendigt for at sikre Pligthusene at indføre disse Ændringer i Lovforslaget. Jeg tror ikke, det er rigtigt at blande Amtskommissionerne for Tilvejebringelse af Husmandslodder ind i et Lovforslag, de ellers ikke have noget med at gøre. I de Aar, jeg har været Landbrugsminister, har jeg sagt nej til alle Andragender om Nedlæggelse af eller Fritagelse for Oprettelse af Pligthuse, ud fra den Betragtning, som Ændringsforslagsstillerne have gjort gældende, at naar Staten ofrer ikke saa ganske lidt for at tilvejebringe smaa Jordbrug, maa vi ogsaa bruge de Lovbestemmelser, vi have, for at forøge disses Antal. Der kunde dog tænkes Tilfælde, hvor det ikke kunde være nogen Skade til, om et Pligthus ikke oprettedes, men der er heller ikke noget, der udelukker Ministeren fra rent administrativt at rette en Forespørgsel til Kommissionen, hvis han er i Tvivl i enkelte Tilfælde. Det vil sikkert være den rigtige Fremgangsmaade, at det er Kommunalbestyrelsen, der skal anbefale Sagen, og hvis Ministeren er i Tvivl om, hvorvidt et Andragende bør bevilges, kan han godt, uden at der staar noget derom i dette Forslag, rette en Forespørgsel til Amtskommissionen om, hvorledes den mener, Sagen bedst bør ordnes. Jeg anser det derfor ikke for rigtigt at vedtage de af Mindretallene stillede Forslag angaaende Pligthuse.

Ændringsforslag Nr. 25 angaar et meget lille Spørgsmaal, nemlig hvorvidt der skal udredes et lille Gebyr af 25 Øre for de Attester, der skulle bruges ved Udstykningen. Det forekommer mig ret rimeligt, at de, der have med Udfærdigelsen deraf at gøre, faa et lille Vederlag for deres Arbejde. Med Hensyn til Ændringsforslag Nr. 26 er Forholdet det, at det lille Gebyr, der er Tale om, kommer Statskassen til gode.

Angaaende Spørgsmaalet om Skelkonstatering skal jeg kun sige, at jeg skal have min Opmærksomhed henvendt derpaa og søge saa vidt muligt at fremsætte Lovforslag derom til næste Samling.

Jeg har saa kun tilbage at besvare et Spørgsmaal fra det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgkreds (Berntsen), som var betænkelig ved Ændringsforslag Nr. 4, der gaar ud paa at slette Skellet mellem Hovedgaarde og Bøndergaarde. Naar dette Ændringsforslag er kommet frem, og jeg har tiltraadt det, er det blandt andet ogsaa sket for at imøde-

komme et Ønske, det ærede Medlem fremsatte i Fjor ved Behandlingen af den foreliggende Sag. Det ærede Medlem udtalte: „Forskellen paa Hovedgaarde og Selvejrbøndergaarde finder jeg ikke, der er Anledning til nu at bevare.“ Og det ærede Medlem udtalte endvidere: „Jeg finder derfor ikke, der er nogen Anledning til at opretholde særegne og snævre Bestemmelser med Hensyn til Ret til Udstykning af Hovedgaarde, men at de efterhaanden maatte kunne gaa ind under Begrebet Selvejrbøndergaarde. Det henstiller jeg i hvert Fald til Udvalgets villige Overvejelse.“ Nu har Udvalget — jeg antager ogsaa til Dels foranlediget af de Udtalelser, der faldt fra det ærede Medlem — overvejet dette Spørgsmaal, og jeg har ikke ment, der kunde være nogen Grund til at modsætte sig dette Forslag, fordi det jo kun drejer sig om dette ene: at udvide Grænsen for Udstykning af Hovedgaarde. Alle de andre Lovbestemmelser, som vi have angaaende Hovedgaarde og Bøndergaarde, berøres slet ikke af dette Ændringsforslag. Jeg er for øvrigt tilbøjelig til at tro, at rent praktisk set vil dette ikke faa ret megen Betydning. For Hovedgaardenes Vedkommende vil det i de allerfleste Tilfælde være saadan, at Bygningerne ville medføre, at der tidt bliver et større Areal tilbage. Men paa den anden Side kan der tænkes Tilfælde, hvor det kan have nogen Betydning, at Hovedgaardene kunne udstykkes ligesom Bøndergaardene. Hvis man tænker sig, at saadan en Gaard brænder, og at den saa bliver udstykket i mindre Parceller uden Opførelse af en større Gaard, vil det have lidt Betydning, men et saadant Tilfælde vil kun sjældent indtræffe.

Jeg skal med disse Bemærkninger tiltræde de Ændringsforslag, der foreligge fra Udvalget og dets Flertal, og fraraade Mindretallenes Ændringsforslag.

Berntsen: Jeg takker den højtærede Minister for hans Udtalelser angaaende min Henvendelse til ham, og ikke mindst maa jeg paaskønne, at det særlig er af Hensyn til min Udtalelse i Fjor, at den højtærede Minister og Udvalget have truffet den Bestemmelse, jeg før omtalte. Det er ganske rigtigt, at hvad angaar Spørgsmaalet om Udstykning, har jeg hverken i Fjor eller i Aar fundet Anledning til at opretholde Forskellen mellem Bøndergaarde og Hovedgaarde. Det, jeg var bange for, var, at saaledes som Forslaget er affattet, skulde det faa Betydning for